

Az innovációs járulék

2004. január 1-jétől új kötelezettség, az innovációs járulékfizetés terheli a gazdasági társaságokat, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvény (a továbbiakban: ATV) alapján.

1. Járulékfizetésre kötelezettek

A törvény személyi hatálya szerint e járulék fizetésére **kötelezett** – meghatározott kivételekkel – a belföldi székhelyű, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) hatálya alá tartozó **gazdasági társaság**, vagyis a gazdasági társaságokról az 1997. évi CXLIV. törvény (a továbbiakban: Gt.) szerint alapított

- közkereseti társaság,
- betéti társaság,
- közös vállalat,
- korlátolt felelősségű társaság,
- részvénytársaság,

függetlenül attól, hogy naptári éves, vagy a naptári évtől eltérő üzleti évet választott társaság.

Járulékfizetésre **kötelezett** a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao. tv.) 4.§-ának 28. pontjában meghatározott külföldön tevékenységet végző társaság (**off-shore cég**) is, függetlenül attól, hogy egyébként adómentes a helyi iparüzési adó vonatkozásában.

2. Járulékfizetésre nem kötelezettek

Nem terjed ki az ATV hatálya, így **nincs járulékfizetési kötelezettsége** azoknak a gazdálkodóknak, amelyek nem a Gt. szerint létesíthetők. Ilyenek például: a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, a társasház, a közhasznú társaság, az erdőbirtokossági társulat, a vízgazdálkodási társulat, az ügyvédi iroda, a magán-nyugdíjpénztár, az önkéntes nyugdíjpénztár, az MRP szervezet, az egyház, az alapítvány, a társadalmi szervezet, a költségvetési intézmény, az egyesülés.

Nem vonatkozik a kötelezettség azokra sem, akik/amelyek nem tartoznak az Sztv. hatálya alá. Ilyenek például: a magánszemély, az egyéni vállalkozó, akkor sem, ha egyéni céggként a cégbíróságon bejegyzést nyert, a polgári jogi társaság, az építőközösség, a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi kereskedelmi képviselője, továbbá az az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Eva tv.) szerint adózó gazdasági

társaság, amely az üzleti évben nyilvántartásait az Eva tv. melléklete szerint vezeti.

Nem terjed ki a járulékfizetési kötelezettség – az ATV-ben kivételként meghatározott – a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 1999. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Kk. tv.) szerint **mikrovállalkozásnak minősülő gazdasági társaságra.**

Méretük alapján mikrovállalkozások azok, amelyeknél – az utolsó éves beszámoló adatai alapján – az összes foglalkoztatotti létszám 10 főnél kevesebb, valamint az éves nettó árbevétel legfeljebb 700 millió forint, vagy a mérlegfőösszeg legfeljebb 500 millió forint. További feltétel, hogy az állam, az önkormányzat vagy a kis- és középvállalkozáson kívül eső vállalkozások tulajdoni részesedése tőke vagy szavazati jog alapján külön-külön és együttesen sem haladja meg a 25 százalékot, amely korlátozást azonban nem kell alkalmazni, ha a társaság tulajdonosai olyan intézményi befektetők [Kk. tv. 17.§ b) pont], amelyek nem rendelkeznek többségi irányítást biztosító befolyással, vagyis 50%-ot meghaladó szavazati joggal. Egyáltalán nem kell tehát vizsgálni a tulajdonosi összetételt a kizárólag magánszemélyekből álló vállalkozásnál. Lényeges az, hogy a járulékmentességhez a mikrovállalkozásra előírt mutatóknak a tárgyév egészében meg kell felelni, az üzleti év – először a 2004. üzleti év – minden napján mikrovállalkozásnak kell lenni.

Az ATV a kötelezett számára mentesített időszakokat biztosít; rögzíti, hogy **mentes** a járulékfizetési kötelezettség alól **a cégbejegyzés évében a jogelőd nélkül alapított gazdasági társaság.** E szerint az új alapítású társaság az előtársasági időszakában, valamint az azt követő üzleti évében nem fizet járulékot, függetlenül attól, hogy a cégbejegyzés a kérelem benyújtásának évében, vagy az azt követő évben történik meg. Például, ha egy kisvállalkozást 2004. november 8-i kérelmére 2005. január 16-án jegyez be a cégbíróság, úgy **járulékmentes** üzleti évei:

- 2004. november 8.–2005. január 16. előtársasági időszak, és
 - 2005. január 17.–2005. december 31. második üzleti éve.
- Járulék-kötelezettsége 2006. január 1-jétől állhat fenn.

Az előtársasági időszakra vonatkozóan fontos kiemelni, hogy társaságok **az előtársasági időszakban soha nem fizetnek járulékot.** Ez az időszak bármely esetben járulékmentes, nem csak akkor, ha a cégeljárás a társaság bejegyzésével zárul. Előtársasági időszak – így járulékmentes – az is, amikor a kezdeményezett cégalapítás a cégeljárás megszüntetésével azért fejeződik be, mert a társaság visszavonja kérelmét, vagy mert a cégbíróság a bejegyzést elutasítja.

3. A fizetendő járulékelőleg

A járulékfizetésre kötelezett gazdasági társaság járulékfizetését az **előlegfizetés** rendszerében teljesíti.

Az adóévben (üzleti évben) járulékfizetésre kötelezettek háromhavonként (előlegfizetési időszak) kell előleget fizetnie, minden harmadik hónapot követő hó 20. napjáig. Ennek megfelelően a naptári év szerint működő társaságoknál az I. negyedévi előlegfizetés határideje 2004. április 20-a.

A naptári évtől eltérő üzleti évet választott társaságnál három adóévi hónaponként, azaz adóévi negyedévenként kell előleget fizetni, amelynek befizetési határideje minden adóévi negyedévet követő 20. nap.

A **fizetendő járulékelőleg** alapjára, összegére vonatkozóan a törvény eltérő szabályozást ír elő

- a járulékfizetési kötelezettség keletkezése évének **első két előlegfizetési időszakára**, valamint
- az első két előlegfizetési időszakot követő 12 hónapos időszak **négy előlegfizetési időszakára**.

3.1. Előlegfizetés az első két negyedévre (várható adatok alapján)

Az ATV 5.§ (7) bekezdésének második fordulata rendelkezik arról, hogy a járulékfizetési kötelezettség keletkezése évének első két előlegfizetési időszakában az **előleg mértéke a járulék várható éves nettó összegének időarányos része**.

A járulékfizetési kötelezettség keletkezésének éve az az év, amelyben először előleget kell fizetni, amely

- a már folyamatosan működő társaság esetén a 2004. év, illetve a 2004. évben induló üzleti év,
- a 2004-ben jogelőd nélkül alapított társaság esetén a cégbejegyzés évét követő év, illetve a naptári évtől eltérő üzleti évet választott társaságnál az az üzleti év, amelynek első napja a cégbejegyzés évét követő évben van.

Kizárólag a járulékfizetési kötelezettség keletkezése évének első két előlegfizetési időszakában – a 2004. üzleti év első két negyedévében – kell a járulék **várható** éves nettó összegének időarányos részét előlegként megfizetni. A későbbiekben többé nem merülhet fel a tárgyévi várható adatok bázisadatként történő alapulvétele.

Az első két negyedévi előleg összegének kiszámításához szükség van a járulék **várható** éves nettó összegének meghatározására. Ehhez a járulék **várható** éves bruttó összegéből kell kiindulni, amely a vetítési alap meghatározott százaléka.

A **vetítési alap** – az ATV rendelkezése szerint – a helyi adókról szóló, többször módosított 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Hatv.) 39.§ (1) bekezdése alapján meghatározott adóalap.

A Hatv. hivatkozott rendelkezése az iparüzési adó alapját tartalmazza, az állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetére. Ebből következően nem képez járulékalapot az ideiglenes jellegű iparüzési tevékenység esetén fizetendő adó alapja.

A Hatv. 39.§ (1) bekezdése szerint az állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó alapja az értékesített termék, illetőleg végzett

szolgáltatás nettó árbevétele, csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével és a közvetített szolgáltatások értékével, valamint az anyagköltséggel.

A vetítési alap (= iparüzési adó alapja) és az ATV 14-§-ában meghatározott százalékos mérték(ek) szorzataként állapítható meg a járulék éves bruttó összege.

A vetítési alapra alkalmazandó százalékos mértékek tételes törvényi felsorolása – a társaságok differenciált mérete, illetve az egyes évek szerinti részletezésben – a következő:

A kisvállalkozások számára előírt mérték:

- a) a vetítési alap 0,05 százaléka 2004-ben,
- b) a vetítési alap 0,1 százaléka 2005-ben,
- c) a vetítési alap 0,15 százaléka 2006-ban,
- d) a vetítési alap 0,2 százaléka 2007-től.

A kisvállalkozáson kívüliek – a többi kötelezett – számára előírt mérték:

- a) a vetítési alap 0,2 százaléka 2004-ben,
- b) a vetítési alap 0,25 százaléka 2005-ben,
- c) a vetítési alap 0,3 százaléka 2006-tól.

A kisvállalkozásokra irányadó nagyságrendi mutatókat a Kk. tv. szerint kell megvizsgálni.

A járulék várható éves bruttó összege is csökkenthető az ATV 4.§ (3) bekezdése szerint elszámolható módon és mértékben felmerült kötelezettségcsökkentő tételek éves összegével, s a kettő különbözete lesz a járulék várható éves nettó összege.

A járulékfizetési kötelezettség alapját csökkentő tételek igen hasonlatosak a Tao. tv. 7.§ (1) bekezdésének t) pontjában foglalt adóalap csökkentő jogcímeikkel, de nem feltétlenül azonosak egymással. Nincs olyan párhuzam, hogy ami az adózásban csökkentő tétel, az figyelembe vehető a járulék-kötelezettség meghatározásánál is, bár felmerülhet a kettő egybeesése. A járulékkal összefüggésben az ATV tételes felsorolása az irányadó.

A **kötelezettségcsökkentő tételek**, amelyek a járulék (várható) éves bruttó összegéből levonhatók:

- a gazdasági társaság saját tevékenységi körében végzett kutatás-fejlesztési tevékenység közvetlen költsége,
- a költségvetési gazdálkodási rendszerben működő szervezetektől megrendelt kutatás-fejlesztési tevékenység költsége,
- a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 2.§ (1) bekezdésében meghatározott szervezetektől – azaz a közhasznú jogállással rendelkező társadalmi szervezettől, köztestülettől, alapítványtól, közalapítványtól, közhasznú társaságtól, sportági országos szakszövetségtől – megrendelt kutatási-fejlesztési tevékenység költsége.

A levonható költségeket mind a saját szervezetben végzett, mind a vásárolt kutatás-fejlesztés esetében **csökkenteni kell** a levonásnál figyelembe vett költségek fedezetéül szolgáló, az államháztartás valamely alrendszeréből nyújtott **támogatással**.

Vázlatosan:

Járulékelőleg az első két negyedévre

1. Iparűzési adó alapjának 2004. üzleti évi várható összege (vetítési alap)

2. Járulék várható éves bruttó összege

- Kisvállalkozásnál: vetítési alap \times 0,05%
- Kisvállalkozásnak nem minősülő kötelezettnél:
vetítési alap \times 0,2%

3. Járulék várható éves nettó összege

- Járulék várható éves bruttó összege
- Kötelezettségcsökkentő tételek várható éves összege
(a támogatások nélkül)
-
- Járulék várható éves nettó összege

4. Járulékelőleg

- 2004. I. negyedévi
Járulék várható éves nettó összege \times 0,25
- 2004. II. negyedévi
Járulék várható éves nettó összege \times 0,25

3.2. Előlegfizetés az első két negyedévet követő négy negyedévre

Az ATV 5.§ (7) bekezdésének első fordulata szerint a járulékfizetésre kötelezettnek a járulékfizetési kötelezettség keletkezésének évében – az (1)-(4) bekezdés megfelelő alkalmazásával – **az adóévet megelőző adóév adatai alapján kell járulékelőlegét megállapítania** és arról az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig járulékelőleg-bevallást benyújtania. E szerint a járulékelőleget a **2003. adóév** (a 2003. évben kezdődött üzleti év) adatai alapján kell megállapítani.

A számítás menete alapvetően megegyezik a 3.1. pont alatt leírtakkal, azzal a lényeges különbséggel, hogy nem a várható adatok, hanem a tényleges, már ismert, a Hatv. szerint megállapított 2003. üzleti évi (évesített) adóalap összegéből kiindulva kell a járulékelőleget meghatározni és annak egynegyedét minden harmadik hónapot követő hó 20. napjáig megfizetni az első két előlegfizetési időszakot követő 12 hónapos időszak 4 negyedévére. Az előlegkötelezettség levezetését – a két naptári évet érintő időszakban

alkalmazandó **eltérő százalékos mértékekre** is figyelemmel – a következő séma mutatja be

Járulékelőleg az első két negyedévet követő négy negyedévre

1. Iparüzési adó alapjának 2003. üzleti évi (évesített) összege (vetítési alap)

2. Járulék éves bruttó összege

– Kisvállalkozásnál:

$$\begin{array}{r} \text{(Vetítési alap: 2)} \times 0,05\% \\ + \text{(Vetítési alap: 2)} \times 0,1\% \\ \hline \text{Összesen} \end{array}$$

– Kisvállalkozásnak nem minősülő kötelezettnek:

$$\begin{array}{r} \text{(Vetítési alap: 2)} \times 0,2\% \\ + \text{(Vetítési alap: 2)} \times 0,25\% \\ \hline \text{Összesen} \end{array}$$

3. Járulék éves nettó összege

Járulék éves bruttó összege

– Kötelezettségcsökkentő tételek 2003. évi* összege
(a támogatások nélkül)

Járulék éves nettó összege

* *Mindig a vetítési alap szerinti évhez kapcsolódó tételek vonhatók le.*

4. Járulékelőleg

– 2004. III. negyedévi

Járulék éves nettó összege $\times 0,25$

– 2004. IV. negyedévi

Járulék éves nettó összege $\times 0,25$

– 2005. I. negyedévi

Járulék éves nettó összege $\times 0,25$

– 2005. II. negyedévi

Járulék éves nettó összege $\times 0,25$

4. A járulékelőleg bevallása

A járulékelőleget az előírások szerint kell bevallani, kivéve, ha a törvény másként rendelkezik (az előleg bevallás alóli mentesítés törvényi indoka, hogy már nem lesz társaság, amely azt befizetné). **Nem kell járulékelőleget bevallania** a járulékfizetésre kötelezettnek:

– **a megszűnésekor.** Így a társaság tevékenységének megszüntetése esetén az egyes adókötelezettségekről benyújtandó, az APEH által rendszeresített „71”-es számú bevallási nyomtatványban járulékelőleg bevallásának nincs helye (ettől függetlenül a járulék-kötelezettséget be kell vallani);

– ha járulékvallást a cégbejegyzési eljárás befejezése miatt ad be. A cégbejegyzési eljárás befejezése miatt járulékvallást akkor kell beadni, ha a cégbíróság az átalakulást bejegyzi. Ez esetben a jogelődnek, amennyiben az átalakulás napjával lezárul az üzleti éve – például a betéti társaság kft.-vé átalakulása esetén a betéti társaságnak – a megszűnő („71”-es számú) bevallásában nincs járulékelőleg bevallási kötelezettsége.

Az előzőek szerint mentesített eseteket kivéve – a járulékelőleg fizetési kötelezettség mellett – a járulékelőleget az ATV rendelkezései szerint be is kell vallani. A járulékelőleg megfizetése ugyanis annak bevallását nem pótolja, bevallást akkor is kell tenni – az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 31.§ szerint – ha a fizetés megtörtént, vagy a kötelezettség később fizethető meg. (A járulék-kötelezettség az Art. alkalmazásában adókötelezettség.)

4.1. Az előleg bevallása (2004.)

A járulékelőleg bevallását – az ATV 5.§ (7) bekezdésének előírása szerint – a kötelezettség keletkezése adóévének ötödik hónapja utolsó napjáig kell teljesíteni, a társaság székhelye szerint illetékes I. fokú állami adóhatósághoz. E bevallás benyújtási **határideje** a naptári év szerint működő társaságnál

2004. május 31.

(illetve 2004. június 1-e, mert május 31. ünnepnap), a naptári évtől eltérő üzleti év szerint működő társaságnál a 2004. évben kezdődő adóév ötödik adóévi hónapjának utolsó napja.

A bevallásban háromhavonként kell szerepeltetni az első „keresztféléves”, azaz a 2004. július 1.-től 2005. június 30. közötti időszak 4 negyedévére vonatkozó előleg összegeket, valamint tájékoztató adatként a 2004. első két negyedévére – a várható adatok alapján meghatározott – már megfizetett, illetve még fizetendő előlegek összegét.

A **2004. évi** előlegbevallási kötelezettség az APEH által rendszeresítésre kerülő **0449. számú nyomtatványon** lesz teljesíthető.

4.2. Az előleg járulékvallással egyidejű bevallása (2005.)

Az a társaság, amely már az első járulékköteles adóévében – a 2004. adóévben – teljesítette előleg bevallási kötelezettségét, legközelebb a járulékvallással egyidejűleg kell előleget (is) bevallania. Ekkor már az adóévet megelőző adóévi (2004. évi) tényleges adatok a rendelkezésére állnak, illetve azok meghatározhatók.

Ebben a bevallásban a **járulék éves nettó összegét** kell szerepeltetni, amellyel azonos összegű a bevallásra kerülő előleg 12 hónapra meghatározandó összege. A bevallást az adóévet követő adóév ötödik hónapja utolsó napjáig

kell benyújtani az illetékes adóhatósághoz. Így benyújtási határideje a naptári év szerint működő társaság esetén

2005. május 31.

A járulék bevallott éves nettó összege alapján kell az előleget is ugyanezen bevallásban bevallani a járulékbevallás esedékességét követő második naptári hónap első napjával kezdődő 12 hónapos időszakra, az előlegfizetési időszakokra eső egyenlő részletek feltüntetésével. Ennek megfelelően a naptári év szerint működő társaságnak az **előleget** a 2005. III., IV. negyedévre és a 2006. I., II. negyedévre egyenlő részletekben kell szerepeltetnie. Minden negyedévi előleg a járulék éves nettó összegének ¼-ed része.

4.3. Az előleg bevallása, fizetése átalakulás esetén

Átalakulás esetén külön rendelkezés vonatkozik a jogutód járulékelőlegének bevallására, illetve fizetésére (a szabályozás lényegében a Tao. tv. rendelkezéseivel azonos). E szerint az átalakulás napjától számított

30 napon belül

a jogutód köteles a jogelőd által bevallott járulékelőlegből számított (az átalakulás formájától függően azzal egyező, összesített, megosztott) járulékelőleget bevallani, és ennek alapján köteles a **bevallás esedékességének napjától az adóévet követő hatodik hónap utolsó napjáig** járulékelőleget fizetni. Kiválás esetén a fennmaradó gazdasági társaság e rendelkezés alkalmazásában jogutódnak is minősül.

5. A járulékkötelezettség elszámolása

A járulék éves elszámolású kötelezettség. A kötelezett évente egyszer – a járulékbevallással, s egyébként a társasági adó, illetve a helyi iparüzési adó bevallási határidejével azonosan – az adóévet követő adóév ötödik hónapja utolsó napjáig, a naptári év szerint működő társaság először

2005. május 31-éig

rendezi járulékkötelezettségét a törvény 5.§ (8) bekezdésében előírtak szerint. A befizetett előleg és a járulék éves nettó összege közötti különbözetet a jelölt időpontig kell befizetni, illetőleg a többletbefizetést ettől az időponttól lehet visszaigényelni.

Budapest, 2004. február 13.

Ácsné Molnár Judit